

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 30 kr. več na leto.

Posamezne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 227.

V Ljubljani, v sredo 4. oktobra 1899.

Letnik XXVII

## Novo ministerstvo.

Post tot discrimina rerum smo včeraj dobili novo ministerstvo. Že tri ministerstva je strmo-glavila nemška opozicija in vsa tri v enakih razmerah. Nobeno teh treh ministerstev pa ni palo na parlamentarnem bojišču, ampak samo zato, ker je — manjšina tako zahtevala. Večina je morala kapitulirati, Wolf in Schönerer sta danes gospoda situacije v Avstriji. To je pač mogoče le v naši državi, da levica žanje vsled svoje obstrukcije, da je zmagal terorizem vsled popustljivosti merodajnih faktorjev. Ta slabost gotovo ne bode koristila državi, kajti na ta način je parlamentarizem pokopan.

Sedanja večina je malone vse žrtvovala, z največjim samozatajevanjem podpirala vlado, toda ona je obsojena, da plača račun. Danes se ne gre več za jezikovne naredbe, temveč za parlament sam. Kako naj sodi ljudstvo o parlamentu, v katerem zmaguje divja obstrukcija! Naj se imenuje novo ministerstvo kakorkoli, že obstanek njegov je naravnost izzivanje večine, zasmehovanje ohih strank, ki so skoraj tri leta krvavele v službi za državo, za javni red in mir. To je plačilo za lojalnost, da se smejejo v pest oni življi, ki so onkraj meje iskali moralne pomoči.

Pravijo, da je novo uradniško ministerstvo brez barve in indiferentno. A temu ni tako, kajti prva njegova naloga je, da prekliče jezikovne naredbe, torej delone ravnopravnosti, ki je zajamčena v ustavi vsem narodom v Avstriji. To je korak nazaj v one čase, ko so Nemci neomejeno vladali v državi. Istina je, da se jezikovne naredbe tičejo le češkega naroda, toda pomisliti

moramo, da so bile prvi korak do ravnopravnosti. In če je Nemci niti češkemu narodu ne privolijo, ali moremo sploh upati, da se kedaj uresniči jezikovni zakon, ki bi se oziral na vse narodne manjšine? Lasciate ogni speranza!

Toda nemška obstrukcija naj ne dela računa na medvedovo kožo. Ta pač računa, da jej novo ministerstvo, kateremu je minister za notranje posle, dr. Ernest pl. Koerber, vtisnil pečat, uglaadi pot do ministerskih sedežev, sicer na Dunaju in v Berlinu ni pravega parlamentarnega življenja, kakor kaže ravno dejstvo, da je manjšina z obstrukcijo vrgla vlado, a vsaka vlada mora vendar imeti neko večino, na katero se naslanja. Ali pa je sploh mogoče, da bi se opozicijske stranke zjediniše za skupen program in pozitivno delo? Mi jako dvomimo, da bi nemški radikalci podpirali liberalno vlado. Saj je Schönerer svoj čas pričel boj proti Auerspergovu vladi in le v opoziciji je pogoj njegovemu parlamentarnemu »delovanju«. Nemška ljudska stranka pa razpade v istem trenutku, ko stopi na krmilo nemško-liberalno ministerstvo. Levo njeno krilo se gotovo pridruži radikalcem in namesto napredna stranka je danes le politično veteransko društvo, katero bodo radikalci razbili pri prvih volitvah. Antisemitje pa bi sami sebe obsodili na smrt, ko bi kostanj poberali iz žrjavice za nemške liberalce, ki so njihovi najhujši politični nasprotniki. Nemška vzajemnost je bila mogoča na podlagi negativnega programa, v opoziciji. Iz nemških strank je torej nemogoča nova, močna državna stranka, ki bi mogla narediti red in mir v državi, četudi bi jo podpirali razni mogočni faktorji. Mi torej lahko počakamo, da opozicija pokaže svojo državniško sposobnost.

Ali se pa morda varamo? Kdo pozna vse tajne moči, ki delujejo v ozadiju! Morda pa ima novo ministerstvo toliko moči in spretnosti, da razkroji sedanjo večino in ustvari novo konstelacijo strank. Sumljivo je že to, da sta kar dva poljska višja uradnika v novem ministerstvu. Zato bode jutranje posvetovanje eksekutivnega odbora desnice največjega pomena. Jutri se odloči in pokaže, ali je desnica še večina in pripravljena v odločilnem trenutku vreči vso svojo veljavo na parlamentarno tehtnico.

Parlamentarna kriza nikakor še ni končana in novo ministerstvo visi v zraku brez opore na levi ali desni. Vzpričo teh razmer je taktika desnice jasno načrtana. Prva naloga in dolžnost njena je, da ostane solidarna, ohrani mirno kri ter pazljivo zasleduje vse dogodke v bližnji bodočnosti. Desnica zastopa tri četrtine prebivalstva in katoliška ljudska stranka sama polovico nemškega prebivalstva. Tega naj ne pozabijo merodajni faktorji, sicer bode druga zmešnjava še večja od prve.

Ali pa je solidarnost sedanje večine zagotovljena za vse slučaje? To je danes najaktuelnejše vprašanje. Javna tajnost je, da skušajo tajne moči katoliško ljudsko stranko zvesti v levičarski tabor ali vsaj iztrgati jo iz obroča večine. Toda nemški konservativci bi po naši sodbi storili največjo taktično napako, ko bi danes pozabili dogodke v parlamentu, zatajili svojo preteklost ter šli na led nemškim liberalcem, ki se boré le za svoje strankarske namene. Obstane večine je v prvi vrsti odvisen od postopanja mladočeških poslancev. Ako ti prično proti vladi, ki je dobila nalog, da prekliče jezikovne naredbe, najstrožje opozicijo, potem se utegne krhati večina. Staročeška glasila sicer zatrjujejo, da bodo Čehi vse žrtvovali, da ohr-

## LISTEK.

### Parabole.

Spisal J. Jørgensen.

### Svetloba po noči.

Ta, ki to piše, je stal pred nekoliko leti z mladim menihom ob samostanskem oknu. Bilo je pomladanskega večera, nastopila je tema; iz gozda na nasprotnih gorah se je čulo poslednje čivkanje in žvrgolenje ptičev, ki so se spravljali k počitku. Sicer je bilo vse popolnoma tiho; prikazovale so se prve zvezde iz globoke neskončnosti.

Stala sva in govorila o velikih mestih, katera sva oba poznala, ki so ležala v daljni daljavi, in kjer se je sedaj mračilo, kakor tukaj. Po vseh cestah se je razlivala sedaj bliščeča bela svetloba, in vsi trgi so bili jasno razsvetljeni po srebrnih električnih svetilkah. In nihče ni pogledal neba in zvezd, temveč vsi pogledi so bili uprti v blesteče človeške stvari. In vozovi so naglo drčali po cestah, kakor bi lovili srečo, in kavarne in gledišča so se polnili, in greh se je vlačil po mestu, našminkan in nališpan, in brezdelnost je hodila za njim po parfimiranem sledu. In svetla luč in velik vrišč je silil proti nebu, kakor bi kljuboval božji tihi noči in jo uničeval.

Govorila sva o tem, in menih, ki je stal poleg mene, je rekel:

„Jaz sem bral nekoč, ako se pride z rakoplovom zelo visoko, da dobi zemlja čisto spremenjeno podobo in nima več kroglaste oblike, kakor bi kdo pričakoval. Kaže se na čisto nasproten način: kakor globoka lupina, ki postaja globlja in globlja, čim višje se pride.

„Jaz primerjam to pogledu, s katerim opazuje Bog svet s svojih nebes. On ne vidi rečij, kakor jih vidimo mi — temveč na čisto nasproten način. Pomislite, da je on Bog protislovja! Pomislite, da se dá on, ki je kralj sveta, pribijati svojim stvarjem na križ, in da more najslabši malovrednež na zemlji zabijati žeblje bolj globoko v ranjene roke svojega Stvarnika in potiskati trše trnjevo krono v njegovo sveto čelo! Ah, da bi bilo jasno prevzetnim prostomislecem, ki zasmehujejo in preganjajo Jezusa, kako zapuščen, kako osamljen, kako zaničevan visi vsemogočni Bog na trdem lesu križa in čaka na ljubezen človeško, — jaz mislim, da bi se otajalo mnogo mrzlih src, in marsikateri nevernik bi padel s Pavlom na kolena, prevladan od sočutja do Tistega, katerega je doslej preganjal...

„Božja mera pač ni mera človeška. Višina Mu je nizko, in Njegov duh išče doline, ponižne kraje. Suscitans a terra in opem et de

stercore erigens pauperem, kakor smo peli v Magnificatu pri večernicah.

„Zato si tudi mislim, da ima ta svetloba, ki se leskeče vsak večer v onih velikih mestih — napačna in preostra svetloba posvetnega veselja in paganske umnosti — pred Bogom neskončno manjšo vrednost kakor jedno samo slabo razsvetljeno okno v siromašni kmečki izbi, kjer opravlja pobožna družina pri svitu samotne lojeve sveče svojo večerno molitev. Jaz mislim, da je ona velika, močna, bela svetloba, ki se sijaji in šopiri kot simbol prosvitljenosti in kulture, pred Bogom le temna in črna noč, in spozna On v slabotni sveči kmečke kože luč svoje lastne luči — ki je prava prosvitljenost in resnična olika.

„In tako gleda Bog, ko se ozira v dolgih nočeh po zemlji, ravno tam temen propad, kjer mislijo ljudje, da vidijo vreti svetlobo kakor iz žuborečega studenca. Po tihih poljanah pa vidi luči v marsikaterem domu, kakor mirno zrcalo večnih nebesnih zvezd“.

Stemnilo se je, ko je menih govoril. Doli v dolini se je razsvetlilo okno za oknom.

Počasi in slovesno je povzdignil menih svojo roko in naredil znamenje križa nad nizkimi vaškimi hišami. Potem se je obrnil in odšel, in njegov poslovni pozdrav se je glasil kakor navadno: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“.

nijo sedanjo večino, toda staročeška glasila imajo preslab vpliv na mladočeške poslance.

Dolžnost desnice je torej, da z dejstvi prepriča krono, da levica teži le za oblastjo, za hegemonijo in da je ugodna rešitev krize brez desnice nemogoča. Ako se to posreči, potem se izjalovijo nemško-liberalne nakane.

»Krščanska slovansko-narodna zveza«, tako upamo, ostane skupna pri desnici, četudi morda potov obstrukcije proti prehodnemu uradniškemu ministerstvu ne bode nastopila. Nikoli pa ne bode pozabila, kako so jo zadnji čas prezirali; nasproti enakim odnošajem bi za-njo ne bilo drugod prostora, nego v opoziciji.

## Vse izvirno!

V delalnico sem Tvojo zrl.  
S. Gregorčič.

Z viri ima včasih pisatelj prave križe. »Slov. Narod« skliceval se je z učenjaškim obrazom na Analecta Romana, da bi njegov dotični članek zadobil videz popolne istinitosti. Seveda je vsled tega prišel »Narod« v škripce, ker na naš poziv ne more povedati zadevnega letnika ali celo številke Analect. Tega je torej navajanje vira spravilo v zadrego.

Sedaj pa pogledjmo, ali ne spravi človeka tudi to v zadrego, ako ne navaja virov.

Gospod Jakob Dimnik stoji v prvih vrstah, da ne rečemo na čelu tistih učiteljev, kateri so stopili javno na stran naše liberalne stranke, kateri kar žare ogorčenja radi onih tridesetero, ki so poslušali glas svojega škofa in se udeležili duhovnih vaj. Tem tridesetim očitajo liberalni učitelji v »Narodu« duševno nesposobnost, sploh jih kažejo svetu kot duševne reveže. Kaki duševni velikani morajo biti torej oni možje, ki stoje na čelu liberalnim učiteljem! Javnost je upravičena, meriti duševne plodove onega, ki javno kritikuje svojega tovariša duševne sposobnosti, z najstrožjim in najnatančnejšim merilom.

Gospod Jakob Dimnik pa je tudi urednik »Učiteljskemu Tovarišu«, torej listu, ki so ga liberalni učitelji proglasili svojim glasilom. Javnost je torej upravičena, meriti duševne plodove onega, ki ureja glasilo njih, kateri javno kritikujejo svojih tovarišev duševne sposobnosti, z najstrožjim in najnatančnejšim merilom.

Gospod Jakob Dimnik priobčuje v letošnjem »Učiteljskem Tovarišu« razpravo pod naslovom »Jezikov nauk v prvem šolskem letu«. Na čelu lista, tam, kjer je navedena vsebina vsake številke, stoji tiskano: Jakob Dimnik: Jezikov nauk v prvem šolskem letu. Pod nadpisom razprave same stoji samo ime gospoda Jakoba Dimnika, brez pristavka »prestavil« ali »sostavil«. To delo mora biti torej samostojno. Virov dotičnega spisa ne najdemo navedenih nikjer.

Potrudili smo se, in poiskali smo vire. Ker bi predaleč prišli, ko bi kritično zasledovali po virih vso razpravo, preglejmo samo en odstavek. Vzemimo v podlago presoje cel odstavek o pikah. Priobčen je v 14. številki letošnjega »Učiteljskega Tovariša«. Viri temu oddelku, katerih pa gospod Jakob Dimnik ne navaja, so: Blitz Ed.: Praktische Anleitung zur Behandlung des Schreibleses und des Anschauungsunterrichtes, wie der Lesestücke in der ersten Classe; Herman: Anleitung zur Behandlung der Fibel; Saatzer Jos.: Das erste Schuljahr.

Poglejmo, kako obdelava in uporablja te vire gospod Jakob Dimnik.

Evo:

Dimnik:

Opomnja: Učenci imajo ploščice in pisala pred sabo. Ploščica bodi nekoliko nagnjena (15—20°). Učenci primejo pisalo na povelje v roko in zopet odložé.

Viri:

Anmerkung: Die Schüler haben die Handtäfelchen und Griffel vor sich liegen. Die Tafel liege bei der Schrägschrift ein wenig schief (15—20°). Der Griffel wird auf Kommando gefasst und wieder zur Seite gelegt. (Blitz Eduard: Practische Anleitung zur Behandlung des Schreibleses und des Anschauungs-Unterrichtes, pag. 20, 2. Uebung: Das Zeichnen der Punkte.)

Auf eine richtige Lage der Tafel und auf eine

legte telesa mora učitelj neprenehoma gledati, zakaj to ni le podstava, ozir. prvi pogoj lepe pisave, ampak je velike važnosti tudi za telesni razvoj otrok. Vzrok raznih pokvok, postranljivosti, kratkovidnosti itd. je čestokrat iskati pri prvem pisalnem pouku. Navada postane človeku druga narava, ali: »Stara navada, železna srajca.« Tega ne sme učitelj nikdar pozabiti. V začetku dela otrokom pravilno sedenje pri pisanju precej težav, zato je treba večkrat prenehati, vstati in zopet sedeti. Pred vsem bodi pa učitelj sam otrokom najlepši zgled.

Učitelj naredi piko zgoraj na levi strani šolske table in vpraša: Kaj sem naredil? Pridi sem in naredi še ti tako piko! (Paziti je treba posebno, da učenci preveč ne pritiskajo, ne vrtajo, da je pika lepo okrogla.) Vzemite vsi v roko pisalo ter napravite na ploščico zgoraj na levo eno piko! Pisalo v roke! »Ena!« (Vsak otrok naredi pri besedi »ena« piko na ploščico.) Odložite pisalo! K prvi piki naredim še drugo. Naredil sem poleg prve pike še drugo. Piki ležita ena poleg druge. Recite: »Piki ležita ena poleg druge.« Katera je desna? Katera leva pika? Naredite tudi vi poleg prve pike še eno in sicer tako daleč proč, da ima palec vaše leve roke prostor! Pokažite s pisalom na levo piko! Na desno! Naredite še dve piki, ki ležita ena poleg druge! Jaz bodem zopet štel itd. Prav tako se obravnava dve piki v navpični smeri, ena vrh druge. Na to prideta dve piki ena na levo vrh druge, potem ena na desno vrh druge in potem štiri pike, pri katerih se določuje nasprotna leža posameznih dveh pik.

Der Lehrer mache einen Punkt links oben an die Schultafel und frage: Was habe ich gemacht? Komme her und zeichne auch einen Punkt! (Es ist darauf zu sehen, dass dabei nicht aufgedrückt und der Punkt hübsch rund gemacht werde.) Nehmet alle den Griffel zur Hand und zeichnet an die Tafelchen oben links einen Punkt! Griffel fasst! »eins!« (Jedes Kind zeichne beim zählen »eins« einen Punkt.) Leget den Griffel weg! Ich zeichne zum ersten Punkt noch einen zweiten. Ich habe neben einen Punkt noch einen zweiten gezeichnet. Die Punkte liegen neben einander. Sprechet: »Die Punkte liegen neben einander.« Welcher ist rechts? Welcher links? Zeichnet auch einen Punkt neben den ersten und zwar so weit, dass der Daumen eurer linken Hand dazwischen liegen kann! Zeiget mit dem Griffel auf den linken Punkt! Auf den rechten! Zeichnet noch zwei Punkte, die neben einander liegen! Ich werde dazu sprechen. Ebenso ist die Behandlung von zwei und mehreren Punkten in senkrechter Richtung über oder einander, auf diese folgt die Zeichnung zweier Punkte links übereinander, sodann rechts übereinander, endlich die Zeichnung von vier Punkten, bei denen die gegenseitige Lage von je zwei Punkten an einander zu bestimmen ist. (Blitz, na gorej navedenem mestu.)

Nun werden mittels des Punktzeichens die verschiedenen Seiten der Tafel bezeichnet. Setzet einen Punkt oben in die Mitte der Tafel! Einen Punkt rechts (hinten) oben! Rechts unten,

gute Haltung der Hand und des ganzen Körpers muss allsogleich und fortwährend mit aller Wachsamkeit gesehen werden. Das ist nicht nur Grundbedingung einer geläufigen Schrift, sondern auch für eine ungehinderte körperliche Entwicklung der Kleinen von höchster Wichtigkeit. Zu manchen Auswüchsen, Schiefheiten, zu Kurzsichtigkeit und Engherzigkeit wurde beim ersten Schreibunterricht der Grund gelegt. Gewohnheit ist die zweite Natur; das möge der Lehrer der Kleinen wohl beachten. . . . . Anfangs wird es den Kindern schwer fallen, längere Zeit in dieser Körperhaltung zu verharren und sie wird zuerst öfter, später seltener, durch Aufstehen und Bewegungen der Gliedmassen auf einige Minuten unterbrochen werden müssen. . . . Das gute Beispiel des Lehrers darf auch hierbei nicht fehlen. (Herman: Anleitung zur Behandlung der Fibel, II. Abschn., Das Schreiblesen, pag. 89, 2. Uebung: Das Zeichnen der Punkte.)

Der Lehrer mache einen Punkt links oben an die Schultafel und frage: Was habe ich gemacht? Komme her und zeichne auch einen Punkt! (Es ist darauf zu sehen, dass dabei nicht aufgedrückt und der Punkt hübsch rund gemacht werde.) Nehmet alle den Griffel zur Hand und zeichnet an die Tafelchen oben links einen Punkt! Griffel fasst! »eins!« (Jedes Kind zeichne beim zählen »eins« einen Punkt.) Leget den Griffel weg! Ich zeichne zum ersten Punkt noch einen zweiten. Ich habe neben einen Punkt noch einen zweiten gezeichnet. Die Punkte liegen neben einander. Sprechet: »Die Punkte liegen neben einander.« Welcher ist rechts? Welcher links? Zeichnet auch einen Punkt neben den ersten und zwar so weit, dass der Daumen eurer linken Hand dazwischen liegen kann! Zeiget mit dem Griffel auf den linken Punkt! Auf den rechten! Zeichnet noch zwei Punkte, die neben einander liegen! Ich werde dazu sprechen. Ebenso ist die Behandlung von zwei und mehreren Punkten in senkrechter Richtung über oder einander, auf diese folgt die Zeichnung zweier Punkte links übereinander, sodann rechts übereinander, endlich die Zeichnung von vier Punkten, bei denen die gegenseitige Lage von je zwei Punkten an einander zu bestimmen ist. (Blitz, na gorej navedenem mestu.)

Nun werden mittels des Punktzeichens die verschiedenen Seiten der Tafel bezeichnet. Setzet einen Punkt oben in die Mitte der Tafel! Einen Punkt rechts (hinten) oben! Rechts unten,

na sredo, na sredo ploščice!

Med tem pogleda učitelj, kako drže učenci pisala, kako se drže telesom in če so naredili to vajo dobro, čeprav je ni na šolski tabli.

vorne oder links unten, vorne in der Mitte, nun in der Mitte der ganzen Tafel! Dabei geht der Lehrer zwischen den Bänken durch und sieht nach, ob die Haltung des Griffels und des Körpers die richtige sei, und ob die Schüler diese Uebung auch ohne Vorzeichnung auf der Schultafel, also nach dem Kommando ausführen können. (Saatzer J.: Das erste Schuljahr, pag. 91, 2. Ueb.: Der Punkt.

Vse torej, kar v tem celem odstavku razpravlja pisatelj, moral bi bil dejati v ušesca (»«) in povedati takoj pri vsakem oddelku (ali koj zraven, ali pod črto) vir, ker ta razprava o piki je predstavljena — do pičice, samostojnega ni tu nič, razun ako kdo imenuje sestavljanje odstavkov iz treh nemških knjig, ki vse obdelujejo isto stvarino, samostojno delo.

Ne bomo razpravljali, ali je za tako delo potreba posebnih duševnih zmožnostij, ali je za to potreba posebnega znanja. To pa lahko rečemo, da kritično merilo, ki smo je položili na spis gospoda Jakoba Dimnika, in samo z njegovim spisom se pečamo, ni posebno strogo.

Mogoče, da nam gospod Jakob Dimnik odgovori: »Na koncu knjige povem že vse vire!« Tak odgovor ne velja, prvič zato ne, ker bi ga šele izsilil tale naš članek, drugič pa zato ne, ker bi se moralo potem koncem knjige tako-le navajati: 4. Pike. Od »Opomnja« do »zopet odložé« prestavil iz Blitz: Praktische Anleitung itd., od »na ležo ploščice« do »zgled« prestavil iz Herman: Anleitung itd., od »učitelj naredi« do »dveh pik« prestavil iz Blitz: loc. cit., od »zdaj se« do »šolski tabli« prestavil iz Saatzer: Das erste Schuljahr. Gospod Dimnik sam najbolje ve, kake dimenzije bi potem zadobilo tako navajanje virov. Na kaj tacega torej ni misliti.

Vemo, da bode gospod Jakob Dimnik radi tega našega razkritja strašno ogorčen. Toda to smemo zahtevati od dela, ki zagleda v strokovnem listu beli dan, da bodijo viri vsaj duševno obdelani, pa tudi vsaj navedeni.

Gospod Dimnik si lahko, ako ga to veseli, da sedaj določiljati od svojih liberalnih tovarišev zaupnice. To ga bode tolažilo, dasi ne bode v stanu iz sveta spraviti dejstva, o katerem smo ravno razpravljali v predležečem članku. Ako pa želi gospod Dimnik, da preiskujemo plod — rečimo njegovega — duha še natančneje, smo tudi k temu pripravljeni. Tudi potem pa se bode pokazalo, da je resničen pregovor, ki pravi: Nichts ist so fein gesponnen, es kommt doch einmal an die Sonnen! Slovensko besedo »izvirno« pa nikakor ne gre tolmačiti tako, kakor bi pomenjala tisto, kar se je prestavilo iz virov, posebno iz takih, katerih pisec ne navaja.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 4. oktobra.

Novo ministerstvo, katerega imena smo včeraj objavili, je včeraj dopoldne nastopilo novo vlado. Načelnik kabineta je vsaj po imenu grof Clary, ki je ob enem novi poljedelski minister. Novi mož je rojen 30. maja 1852 na Dunaju. Njegov oče knez Clary-Aldringen je bil član ustavoverne stranke v gospodski zbornici. Po dovršenih študijah je grof Clary stopil v službo pri nižje-avstrijskem namestništvu, pozneje je prišel v Dun. Novomesto, kot vladni svetnik v Celovec, dalje kot vodja in deželni predsednik v Opavo in 1. decembra minulo leto kot naslednik markija Bacquehema v Gradec za namestnika, kjer si je pri Nemcih pridobil precejšnjih simpatij. — Pravi voditelj sedanje vlade, novi notranji minister pl. Koerber je bil rojen v Tridentu v letu 1850. in je bil kmalu po dovršenih pravnih študijah v 24. letu svoje dobe pozvan v trgovinsko ministerstvo in tu v 19. letih službovanja splezal od koncipista do sekojskega načelnika. Pri osnovi sedanjega železniškega ministerstva je bil Koerber zelo delaven. Pozneje za Badenija je bil pozvan v notranje ministerstvo, v Gautschevem kabinetu je bil pa imenovan za trgovinskega ministra. Pozneje je bil Körber upokojen. — Novi pravo-

Na ležo ploščice, na držanje pisala in sploh ce-

sodni minister vitez pl. Kindinger je bil leta 1833 v Milanu rojen in je služil nekaj časa pri nižje-avstrijskih pravosodnih oblastvih, potem je bil državni pravdnik na Dunaju in v Inomostu, pozneje je bil imenovan za predsednika sodišču v Tridentu. Pričetkom leta 1891 je prišel kot dvorni svetnik k dunajskemu najvišjemu sodišču in dné 30. junija 1896 je postal predsednik tržaškega nadsodišča. — Vitez Chlendorfski, novi minister za Galicijo, kateri uživa baje popolno zupanje poljskega kluba, je znan po svojih političkih in drugih spisih in so ga samo zaradi tega pozvali v ministerijalno predsedstvo, kjer je kot ministerijalni svetnik zelo vplival na agende galicijskega ministerstva. — Ostali imenovani voditelji vitez Hartel, dr. Stibral in vitez Kniazio-lucki v politiki sploh niso nič znani, ker so bili do sedaj izključno le uradniki. Poslednji je rodod Poljak, prva dva sta Nemci. Po narodnosti so razun dveh toraj vsi Nemci. Ministra Wittek in Welsersheimb sta znana že iz prejšnjih ministerstev. Znamenito je posebno to, da je grof Welsersheimb že dvajseto leto domobranski minister. Bil je v kabinetih Taaffe, Windisch Graetz, Kielmansegg, Badeni, Gautsch in Thun in je toraj sedaj že član sedme vlade.

**Grof Clary**, novi ministerski predsednik, je od 48. leta v Avstriji 25. mož na sedežu ministerskega predsednika in 22. za vlade sedanjega našega cesarja. Samo predsednikov ministerskemu svetu, kakor je sedanjí novi mož, je bilo v Avstriji že več, in sicer: grof Buol-Schauenstein, Plener sen., baron pl. Holzgethan, pl. Stremayr in grof Kielmansegg. Kakor pa se je sedanjemu jednako Plenerjevo ministerstvo izmed vseh kabinetov v Avstriji najmanj časa vzdržalo na površju in so tudi ostala takozvana čisto uradniška ministerstva le nekaj mesecev stala na krmilu avstrijske državne ladije, tako se sme tudi Clary nadjeti, da mu kmalu zmanjka tal in se bo moral umakniti drugemu možu-parlamentarcu. Vkljub temu se pa govori, da bo novi kabinet, v slučaju, da Mladočehi res ne prično z burne obstrukcijo in se zadovolje samo s strogo a stvarno opozicijo, vztrajal na svojem mestu do konca bodočega deželnozborskega zasedanja, to je nekako do konca januarja ali februarja prihodnjega leta.

**Rahel migljaj srbski vladí**. Milan in njegovi oprode so že mislili, da so popolno samosvoji gospodarji na celem svetu, in s svojim naglim sodom so tudi pomedli vse, kar jim je bilo na potu. Celo zadnji dan naglega sode so hoteli spraviti izpod nog še jednega »najnevarnejšega« radikalcev in listi že poročajo, da je dobil dotični višji svečenik kar 15 let. Oficijozni listi danes dementujejo to vest in pravijo, da je nagli sod obtoženca oprostil, ker mu ni mogel dokazati nikake krivde. Tudi temu uradnemu poročilu sme verjeti, kdor hoče. — Zadnje dni so pa Milanovci zvedeli, da sami, kakor tudi cela Srbija niso tako neodvisni od vseh evropskih držav in da se sme marsikdo vtikati v njih razmere. To jim je pokazala ruska vlada. Odpoklicala je svojega zastopnika v Belemgradu Mansurowa. Ta rahel migljaj ne pomeni pač ničesar drugzega, nego prenehanje diplomatskih razmer. To pa, kar dela Rusija, je vsekako pogodu tudi Avstro-Ogerski, in ako dosedaj še ni tako postopala, kakor Rusija, s tem še ni rečeno, da sploh ne bo. Skupno postopanje imcnovanih velesil pa ne more biti deseta briga za Srbijo. Morda se gotovi krogi vendar spametujejo in poženo Milana, odkoder je prišel.

**Ministerska kriza v Španiji** je dosedaj samo še na papirju, ker se ministerski predsednik Silvela še ni konečno odločil ter toraj še ni podal ostavke celega kabineta. Kriza nikakor ne bo politična, marveč samo strankarska. Silvela, Villeverde in Dato hočejo samo hraniti, Polavieja in nekateri drugi tovariši so pa zapustili to starokopitno stališče in so vneti za večje državne stroške. Gre se za celih 150 milijonov pezeta, katerih si Silvela ne upa zagovarjati v parlamentu. Silvela mora najti poprej vojnega ter ministra za mornarico, potem bo še le mogel s pravo »krizo« na dan. Ministerski predsednik mora najti mož, ki bodo znali štediti, ob enem mora pa tudi poskrbeti, da mu pozneje ne bo nevaren Polavieja s svojimi načrti. Silvelov kabinet je star še le

dobrih sedem mesecev, imenovan je bil prve dni meseca kot naslednik sagostovega ministerstva, katero so vrgli Filipinski otoki.

## Slovstvo.

**Voditelj** v bogoslovnih vedah. — Urejuje Fr. Kovačič. — L. II. zvezek 4. priobčuje naslednje sestavke: Politično stanje judovskega ljudstva ob Kristusovem času. (Dr. Jos. Lesar). — V znamenju sv. Križa (dr. I. Mlakar). — Beseda k razpravi: Svetopisemsko poročilo o vstvarjenju. (T. Lempl S. I.). — Visitatio Ecclesiae Parochialis s. Joannis Baptistae (Mat. Slekovec). — Marijina cerkev na »Gori« pri sv. Petru blizu Maribora (dr. J. Pajek). — Zgodovina cerkvenega govornišva (dr. Anton Medved). — Dušno pastirstvo (Razne črtice). — Priprave za biblično katehezo (A. Kržiž). — Raznoterosti — Ocene — Književni razgled.

Iz navedene vsebine tega zadnjega zvezka letošnjega letnika je zopet razvidno, kako mnogostranski in zanimiv je že postal ta edini naš bogoslovni list. Vse pohvale so vredni njegovi vrli in — kakor spisi kažejo — temeljito naobraženi sotrudniki, a izlasti še urednik, o katerem nam je znano, da se ves žrtvuje za list. Upamo da pridobi marljivi g. Kovačič za prihodnje leto še več prijateljev svojemu delu. Zlasti naj se med sotrudniki oglasi še par spretnih, učenih moralistov, da nam bodo jedrnatno razlagali v to stroko spadajoča teoretična načela ter nas poučevali tudi v težjih praktičnih slučajih. — Pri duhovščini pa naj se vzbudi občno zanimanje za list vsaj v toliko, da ga gmotno podpirajo z naročninami. Vemo, da pravijo nekateri gospodje: Čemu mi bode, saj imam »Quartalschrift«? Oproste naj nam dotičniki, če zabrnemo vprašanje: Čemu pa vendar »Quartalschrift«, ko imamo »Voditelja«, ki je naš in ki dovoljno ustreza našim potrebam, a jim bo ustrezal tembolj, čimveč bode med nami zanimanja zanj. — Pustimo vendar tuje berglje in postavimo se že enkrat na svoje noge — kjer le količkaj moremo! —e—

## Orglje v Šturijah.

Tvrška M. Heferer vdova in sin iz Zagreba je postavila v Šturiji nove orglje, op. 172, katere je dne 9. septembra o priliki kano-nične vizitacije blagoslovil prem. knezoškof doktor Anton Bonaventura Jeglič. Dispozicija orgelj se glasi:

I. Manuali: 1. Principal 8', 2. Hohlflöte 8', 3. Gamba 8', 4. Rohrflöte 4', 5. Octav 4', 6. Cornett, peterovrsten.

II. Manual: 7. Lieblich Gedackt 8', 8. Salicional 8', 9. Dolce 8', 10. Voix coelest. 8', 11. Fugara 4'. Pedal: 12. Octav 8', 13. Subbas 16'.

Zbiralniki Mezza forte, Forte in Tutti so na deščici med manualoma. Pedalni sklep k I. in II. Manualni sklep in Superoctav se nahajajo v znožji.

Principal je izboron, jako močnega, širocega glasu; Gamba lepa, premalo rezoča; Rohrflöte, svetel, močen glas; Lieblich Gedackt tako krepak, da v drugem manualu vse pokrije; Salicional premočan; Dolce prav lep; Voix coelest. sam zase nežen, rezoč glas, a ni prav vglasen; le nekateri glasi tresejo, a še ti ne dosti, fugara presvetla; Kornett lepo bliščeč in ne kričeč, samo če potegneš Superoctavkoppel, ter se oglašajo tudi octave na zgoraj, tedaj postane predrzen. Ljubši mi je Suboctavkoppel, ki daje orgljam značaj 16'.

V orgljah prevladuje flavtni ton; vse flavte imajo pravi značaj, a so, zlasti v nižji legi, nenavadno močne. Ker je sapna sila nenavadno krepka (50—55°) odgovarjajo vse piščali, tudi najnižje, prav točno in to je posebna prednost Heferera, kakoršne še nisem opazil nikjer. V 2. manualu bi želel Dolce kot 4', ker fugara mi je za petje premočna, drugzega 4' pa nimam. V 1. manualu pogrešam en nežen spremen za Duo z 2. manualom. A pri piščlem številu spremenov ni mogoče vsemu zadostiti. Subbas pa bi imel biti močnejši, zlasti ker je Heferer pridjal mehničen spremen, ki podaja isti Subbas v piano. Vglasba ni popolnoma čista.

Orglje imajo prav okusno, bogato pozlačeno

omaro, spredaj igralnik. Zistem je na stožke, vlaki so pnevmatični. Igrava je lahka, manualni sklep jo naredi precej trdo. Črne taste so previsoke, robate, tastatura v pedalu popolnoma normalna, prikladna. Mehanka deluje tiho in je izdelana prav skrbno. Materijal izvrsten, bodisi cin ali les. V prospekt vodijo sapo cevke iz kartona in se vidijo preveč skozi.

Orglje stanejo 2.650 gl. in so vredne tega denarja, ker so solidno delo, mogočne v glasu, fine v mehaniki. Kar je sence, uvažuj gospod mojster v bodočih delih.

P. Hugolin Sattner.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. oktobra.

(V proslavo godu cesarjevega) je danes opravil Presvetli v stolnici slovesno sv. mašo, katere se je udeležil deželni predsednik ekscel. baron Hein, ki je došel z odpusta, dež. glavar Oton pl. Detela in drugi zastopniki raznih uradov.

(H konkurznemu izpitu) od 3. do 5. oktobra so se oglasili sledeči č. gg.: Franc Bernik, kapelan na Vrhniki, Dominik Janež, ekspozit na Gori pri Sodražici, Alojzij Jaklitsch, upravitelj na Topli Rebri, Anton Mezeg, upravitelj v Podkrajju, Josip Porubski, upravitelj v Koprivniku na Kočevskem in Josip Volc, upravitelj v Velikih Poljanah.

(Tukajšnja višja gimnazija) se preseli z jutrišnjim dnevom v svoje novo poslopje v Tomanovih ulicah. Blagoslovljenje poslopja se je preložilo na poznejši čas, ko bodeta dodelana tudi avla in oltar.

(Osebnosti.) Računski revident najvišjega dvora na Dunaju, g. Anton Costa, je imenovan rač. svetnikom. — Koncipist v trgovinskem ministerstvu Viktor grof Chorinsky je odlikovan z zlatim križcem za zasluge. — Tretje učiteljsko mesto v Zatičini je dobila učiteljska kandidatinja Ernestina Zajec.

(Slovensko gledališče.) Jutri v četrtek dne 5. oktobra uprizori se prvič na našem odru »Jernej Turazera«, drama iz delavskega življenja, ki je v zadnjih letih najpopolnejši in najtrajnejši uspeh na vseh večjih odrih dosegla. Ker so vse glavne vloge v najboljših rokah, nadejati se je ta večer lepega umetniškega užitka.

(Ljubljanski občinski svet.) Mestna dvorana je dobila nov okrasek. Slikar g. Germ je naslikal mestne očete, ko v potresnem letu pozdravljajo cesarja pred mestnim magistratom. Pred sejo se mestni očetje svojega ovekovedenja kar nagledati ne morejo. Drug drugemu kritikujejo svoje portrete. Seja se prične in ž njo vihar. Župan prične z velikim govorom na »Slovenčevega« poročevalca. O zadnji seji je prinesel »Slovenec«, pravi župan, tendenciozno poročilo, ki ne daje prave slike in tudi jemlje veliki pomen njegovemu govoru, ker ni v poročilu tiste »kukavice«, s katero je nazval »Vaterlandovega« dopisnika. Župan je menda mnenja, da bi moral »Slovenec« vse dolgovne govorance dobesedno prinašati. Skrajno podlost pa dokazuje v poročilu trditve, da je kdo nalašč v »Rdeči prapor« poslal notico o nameravanih demonstracijah, da je potem župan mogel v seji pokazati, kako se ob enem zna laskati in udarjati po Nemcih. Župan je mnenja, da se s tem njemu očita, da je on poslal notico v »Rdeči prapor« in da je zadnjič igral komedijo. Da je prišel do tega zaključka, ni prav nič čudno za pravega očeta nemško-slovenske zveze. Kako je bilo ropotanje njegovo proti celjskim izgredom, pokazala je jasno zadnja slavnost nemških buršev v Ljubljani. Župan je zaključil svoj govor z izjavo, da je poročevalski prostor samo za poštene poročevalce (Kakor je recimo Malovrh, ki sedi pri isti mizi. Op. poroč.) Zahteval je od ured. »Slovenčevega«, da pošlje drugega poročevalca; ker se pa to ni zgodilo, izključuje sedanjega poročevalca. Župan Hribar se je vsedel potem na svoj županski stol v zavesti, da ima on predpisovati uredništvom, katere poročevalce naj pošljejo v sejo. Morda bi si župan želel, da bi tudi za »Slovenca«, kakor za »Laibacherico« poročal kak — magistratni uradnik. Občinski zastop ljubljanski je s tem činom pokazal veliko svojo liberalnost in svoj strah pred navadnim poročevalcem. Ni dolgo, ko je »Narod« mahal po dunajskih krščanskih socijalcih

in jih opsoval, ker so izključili židovske poročevalce iz mestne dvorane. „Narodova“ gospoda je tedaj psokam na dunajske kršč. socialce pritrjevala, sedaj si one psovke lahko napiše na svoje liberalne hrbte. — Poročilo o nadaljni razpravi v včerajšnji seji priobčimo jutri.

(Slovensko gledališče.) Sinoči je bila slavnostna predstava v predvečer godu cesarja Franca Jožefa I. v slovesno razsvetljenem gledališču. Gledališče je bilo razprodano, občinstvo je večinoma prišlo v slavnostnih oblekah. Igrali so duhovito veseloigro Jaroslava Vrchlickega »V Diogenovem sodu«. G. Verovšek je umel predstavljati Aleksandra Velikega v vseh nuansah burnega njegovega značaja, g. Inemann je bil klasičen debeluharski Diogen, gđc. Slavčeva nežna Melisa, g. Deyl je bil ognjevit Pamenij. Ob duhovitih razpravah Diogenovih se je občinstvo prav dobro zabavalo. — Drugič se je potem pela opera »Glumači«. Proizvajanje je bilo vredno častnega večera. G. Polasek je tudi sinoči pokazal, da se mu odpira znatna bodočnost. — V četrtek bodo igrali dramo iz delavskega življenja »Jernej Tuzar«.

(Komedijski.) Župan Hribar se je sinoči v mestni seji jezil, ker smo mi dejali, da je njegov zadnji govor zaradi celjskih izgredov komedija. Mi pri tem ostanemo toliko časa, dokler župan Hribar vzdržuje zvezo z Nemci v deželni zboru kranjskem, dokler glasuje za 6000 gld. podpore nemškemu gledališču in dokler društvu »Naši Straži« ne privoščijo več nego beraško podporo 100 gld. — Kader bo župan to storil, potem bomo tudi mi dejali, da govori resno; dokler pa tega ne stori in ropota skozi okno proti Nemcem, dotlej nam ne bo zameril, ako trdimo, da je tako govorjenje — komedija, in ostane komedija, tudi če desetkrat ven vrže našega poročevalca.

(Izstop iz katoliške stranke.) Pod tem naslovom »Narod« zabeleži hud udarec ljubljanskim »klerikalcem«, oziroma »Slovensko krščansko-socialni zvezi«. Priobčuje naslednji dopis: »Slovensko delavsko pevsko društvo »Zvon« vljudo prosi velečenjeno uredništvo »Slovenskega Naroda« za objavo sledeče notice: Slovensko katoliško delavsko društvo »Zvon« je imelo dne 24. t. m. izvanredni občni zbor. Na dnevnem redu je bil odstop od katoliške stranke. Ker je bilo društvo vedno le zatirano in izkoriščano od krščanske socialne »Zveze«, so člani jednoglasno zahtevali odstop, iz prepričanja, da ta »Zveza«, v katero so nas silili ti katoliški možiceljni, ni družega, kakor obnovenje tlake. Društvenemu naslovu se je od bil označenje »katoliško« in v § 28. društvenih pravil se je sklenilo postaviti, ako bi društvo prostovoljno prenehati imelo, da pripada društveni inventar družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ne pa »Slov. katol. del. društvu«. — Odbor »Slovenskega delavskega društva »Zvon«. — »Narod« pripiše, da so kršč. socialci s temi pevci zgubili najinteligentnejši del delavstva, da so člani »Zvona« na lastni koži spoznali, koliko so vredne sladke besede klerikalne gospode, da je značilen soglasen sklep ločiti se od klerikalne stranke, za katero je društvo zvesto in požrtvovalno delalo ter jej mej delavci pridobilo mnogo privržencev in da je društvo odpravilo imenovanje »katoliško«, ker se je prepričalo, koliko hinavščine in koristolovstva se podpira s tem imenom. — Res pa je: 1. »Narod« je pisal še 14. junija 1899, da je »Zvon« zakotno pevsko društvo, v katerem so zbrani samo tisti pevci, ki imajo obilo dobrih lastnostij, a to slabost, da ne znajo peti in da jih vsled tega »Zveza« pri serenadi o priliki delavske slavnosti ni pustila nastopiti. — 2. Kak hud udarec je soglasen sklep, priča to, da je bilo na občnem zboru okoli osem članov in da ta »Zvon« ne more skoro zapeti, ako ne pokliče na pomoč gojencev orglarske šole. — 3. »Zvon« niti član »Zveze« ni bil. — 4. »Zvon« je hotel peti na »Zvezinih« prireditvah, a »Zveza« je večinoma raje vabila pevce drugih društev, ker se ni hotela blamovati s petjem Zvonovcev. Kadarkoli je poskusila z »Zvonom«, vedno so se čule pritožbe, da je tako petje škandal! Pod katoliškim imenom ne rabimo pevcev, ki bi za slabe glasove in minimalen posluš poskušali z raznovrstnim nabiranjem okoli naših pristašev »katoliško koristolovstvo«. — 5. Da nismo zgubili z »Zvonom« jediniga pevskega društva, ki je bilo v našem taboru,

priča zadnji družbinski večer »Slov. kršč. soc. zveze«, in da je še mnogo izbornih pevcev, ki poznajo samo lepo pesem in ne strankarstva niti sebičnosti, pokazal bode pevski zbor »Meščanskega kluba«. — 6. Ni res, da bi, kakor tudi trdi »Narod«, druga pevska društva z veseljem sprejela »Zvon« medse. — 7. Res pa je, ako bode hotelo »Narodovo« občinstvo take pevce in njihovega predsednika Jeraja podpirati, da bode imelo dosti posla.

(Poštne stvari.) Poštarsko mesto v Senožečah je dobil tamošnji župan Fr. Garzarolli, odpravniki mesto v Hotedršici Marija Govekar, na Trebelnem Fr. Žagar, v Doberniču Ivana pl. Poka. Poštni nabiralnik dobé 10. t. m. v Lešah pri Trziču in 15. t. m. v Svetlem potoku pri Kočevju.

(»Mrčes« in njegov »žep«.) Zadnji »Slovenski List« priobčil je članek, ki reaguje na »Narodovo« psovanje zoper slovensko duhovščino. Glavni podpornik »Slov. Naroda« je Ivan Hribar, ker s svojimi delnicami odločuje v »Narodni tiskarni«, katera je »Narodu« korito. Duhovni si torej s tem, da mnogokje še podpirajo banko »Slavijo« pletejo pasji bič, s katerim jih »Narod« bije. Članekar priporoča, da bi se iz mejsebojnega zavarovanja vseh cerkvenih poslopij na Slovenskem razvila domača zavarovalnica, ki bi puščala denar za slovenske potrebe. Tudi »bič« bi nekoliko utihnil, ako bi v Hribarjevi blagajni ne rožljali cerkveni denar. Vsekakor je to uvaževanja vreden predlog. »Slov. Narod« radi njega besni na »Slov. List«, katerega je opetovano obljubil »prezirati«. Mnogo govori o zasluženem slovanskem zavodu, kakršen je baje banka »Slavija«. V rokah imamo dopise, ki vse kaj družega pojasnujejo. Banka »Slavija« da sicer kako drobtino toda to ni nobene primere z ogromnim dobičkom, ki gre od nas v Prago. Ivan Hribar, ki vodi to »Slavijo« na Slovenskem, dopušča sedanjemu surovemu pisavu »Slovenskega Naroda«. S tem bomo računali pri posvetovanjih o nasvetovani zavarovalnici. Slovenska duhovščina se ne pusti več izrabljati, pa tudi ljudstvo bode z veseljem pozdravilo ta najnovejši korak naše gospodarske organizacije.

(Društvo kranjskih zdravnikov) zboruje dne 6. t. m. (v petek) ob 7. uri zvečer v društvenem prostoru (deželna bolnica). Isti dan zboruje tudi zdravniška zbornica in sicer ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu so važne društvene zadeve in če bo mogoče tudi demonstracije. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

(Imenovanje na ljubljanskem magistratu.) V tajni seji sinočne seje obč. sveta je bil imenovan oficijal gospod Fran Barle mestnim registratorjem, kancelist Miloslav Košir je bil imenovan kancelijskim oficijalom, praktikant Janez Završan je postal kancelist in pomožni uradnik Ivan Kessler kancelijski praktikant.

(Nič več »Tukaj!«) V nedeljo se je vršil v Ljubljani kontrolni shod deželnih brambovcv. Ondi se je pod kaznijo dveh dni zapora prepovedalo, oglašati se brambovcem z besedico »Tukaj!« Doslej pri deželnih brambovcih slovenski »Tukaj!« ni bil Avstriji nevaren.

(»Zde« pri kontrolnem shodu.) Urednik »Narodnih Listov« Konstantin Seik, se je pri kontrolnem shodu oglasil z »zde«. Vsled tega so ga obsodili na dva meseca zapora ter mu porezali podčastniške zvezde.

(Nadzornik dr. Jos. Gobanc †.) Iz Celovca, dne 2. okt. Kakor se Vam je brzojavno sporočilo, je umrl tukaj minuli petek popoldan umirovljeni c. kr. dež. šolski nadzornik koroški dr. Jož. Gobanc, star 69 let. Zadnja leta je bil vedno bolan. Pogreb je bil včeraj popoldne z običajno oficijelno udeležbo. Znano je stališče dr. Gobanca do koroških Slovencev, o katerih je nekoč izjavil, da na Koroškem nimajo pravice do obstanka!! V tem smislu je tudi deloval. A ob grobu njegovem nočemo pisati rekriminacij, nočemo posnemati naših narodnih nasprotnikov, ki liki hijeni napadajo tudi mrtvece. (Zgled: »Freie Stimmen« o pokojnem Fil. Kandutu.) »Freie Stimmen« pravijo o pokojniku, da je bil »der Organisator des modernen Kärntner Schulwesens« in da ob njegovem grobu žalujejo vsi, »welche der Segnungen der Neuschule theilhaftig geworden«, zlasti pa »der grosse Kreis aller deutsch-freihlichen Elemente in Kärnten, denn Gobanc war

ein Mitkämpfer im besten Sinne des Wortes«. To pové dosti! — Porodil se je pokojnik v Železni Kaplji, nad četrto stoletja je bil kot nadzornik na čelu koroškega šolstva. N. p. v m.!

(Javen društven shod) priredi prihodnjo nedeljo ob 5. uri popoldne »Slov. kat. del. društvo« pri Bobenčku na Glincah.

(»Katol. Obzornik« IV. zvezek) je danes izšel in bil razposlan. Vsebina mu je nastopna: Na II. slov. katol. shod! (Janez Kalan.) — O bistvu kapitalizma. (Dr. Jos. Pavlica.) — Najvišje dobro pri Sokratu, Platonu in Aristotelu. (Dr. Fr. Kovačič.) — Darvinizem in človek. (A. B.) — Secesija med Hrvati. (Dr. A. Ušeničnik.) — Razgled Obzornikov. — Slovstvo. — Drobtinice. — Paberki. — Naročnina za celo leto (4 zvezki) znaša 2 gld. 50 kr in naj se pošilja pod naslovom: dr. Aleš Ušeničnik v Ljubljani. — Več o tem zvezku še prihodnje dni.

(»Match« Ferkoč-Iros,) kakoršen se bode vršil pri dirki dné 8. t. m. kot smo že včeraj omenili, ga Ljubljana in Zagreb še ni pokazala. Zategadel, kakor se nam poroča s Hrvatskega, Štajerskega in Primorskega, se pripeljejo v Ljubljano večje deputacije, da si ogledajo to, za nas novo tekmovalje za prvenstvo. V tem ni dvoma, da bo pri dirki, ki bo itak že nenavadno zanimiva, udeležba ogromna.

(Žrebanje.) Dne 2. t. m. sta bili izžrebani dve seriji po pet komadov à 1000 in 200 gld. 4 % prioritetnih zadolžnic kamniške železnice, in sicer št. 144 in 437. Zadolžnice se bodo izplačale dné 2. januarja 1900.

(Iz Postojine) se poroča, da so 18 septembra ušli trije kaznjenci, ki so imeli delo pri šolski zgradbi. Ptičke pa so zopet ujeli.

(Iz delavskega trpljenja.) Danes se je pri zgradbi Lehnerjeve hiše poškodoval pri nakladanju kamenja 15letni delavec Anton Juvancič. Kamenje mu je močno zmečkalo desno roko. — Burger Janez, 17letni delavec, ponesrečil se je pri gradnji justične palače. Kamen mu je zdrobil levo roko. — Pri gradnji nove hiše na vogalu Špitalskih ulic je zadelo delavca Karola Novaka kamenje s tako silo, da mu je močno ranilo oko in glavo.

(Splašen konj) je v ponedeljek podrl na tla kamnoseškega pomočnika Ivana Arharja in ga poškodoval na desni roki in na glavi, ko je šel domov od dela. Konj je bil Bavmanov iz Št. Vida.

(Rebra je zmečkalo) včeraj dopoldne Rancingerjevemu hlapcu Dragotinu Kancu. Privozil je v tobačno tovarno z vozom, ki ga je na zid tako močno pritisnil, da se je zgodila nesreča. Kanc je v novo svojo službo vstopil še le včeraj zjutraj.

(Slepar.) Cunjar Egidio Leonardo iz Režije na Beneškem je trgovcu G. Jegliču na Jesenicah izvalil 820 gld. ter zbežal na Koroško. V Trbižu so sleparja prijeli in dobili pri njem še ves denar.

\* \* \*

(»Obzorov« urednik), g. prof. Jos. Pasarič, je včeraj nastopil dvamesečni zapor. Vsled tožbe dr. Franka, dr. M. Starčevića in dr. Tresić-Pavića je bil obsojen na 6 mesecev zapora, a kasacijski dvor mu je kazen znižal na dva meseca.

(»Information« prepovedana.) »Magyarország« poroča, da je ogerska vlada prepovedala dunajsko »Information« na Ogorskem zaradi ostrih napadov na Mažare.

(Dislokacija avstrijske armade v l. 1899—1900.) Kartografski zavod G. Freytag & Berndt na Dunaju je izdal te dni lično in pregledno izdelano karto vseh avstro ogerskih vojnih čet. Cena karti, ki je zelo primerna za vojaške in civilne urade, je 1 gld. 20 kr. Dobiva se pri založniku in v vseh večjih knjigarnah.

(Hitri brzojav.) Mej Berolinom in Budimpešto so upeljali novi brzojavni zistem. V eni uri so brzojavili 80.000 besed. V kratkem se vrše poskusi na Dunaji.

(Potres) je bil v vilajetu Aidin v Mali Aziji, ter je porušil blizu 13000 hiš; mrtvih je nad 700 oseb.

## Društva.

(Mestna hranilnica v Kranji.) V mesecu septembru uložilo je 234 strank 55.396 gld. 12 kr., vzdignilo pa 176 strank 35.763 goldinarjev 21 in pol kr., 13 strankam izplačalo se je hipo-

tečnih posojil 13.700 gl., stanje ulog 942.517 gl., 40 kr., stanje hipoteknih posojil 603.127 goldinarjev 57 kr., denarni promet 169.516 goldinarjev 96 in pol kr.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so darovali: 400 K visoki dež. zbor kranjski; 1000 K, volilo pokojne soproge društvenega predsednika in izdajatelja časopisa »Der Süden«, gospe Ane Pukl, roj. Dub; 100 K sl. občinski zastop v Ormožu; 50 K sl. »ljudska posojilnica« v Gorici; 40 K sl. »posojilnica ljubljanske okolice«; 30 K sl. posojilnica na Vranskem; 30 K sl. posojilnica v Cirknici; 24 K sl. posojilnica v Ribnici; 20 K sl. posojilnica v Črnomlju; 20 K sl. posojilnica v Logatcu; 30 K dr. J. Pipenbacher v Novem mestu; 10 K dr. Josip Jelenc na Dunaju; 10 K Rade Marzidovšek, c. in kr. voj. duh. v Mostaru; 10 K dr. J. Ev. Krek, drž. posl. v Ljubljani; 10 K dr. Dragotin Treo, adv. v Postojni; 10 K Frid. Žakelj, prof. v Ljubljani; 10 K neimenovan rodoljub v Novem mestu; — G. Ivan Maselj, c. kr. gimn. učitelj v Kranju je poslal 229 K, nabranih med tamošnjimi rodoljubi; darovali so: 20 K dr. Fr. Prevc, adv.; 16 K dr. Edv. Šavnik, c. kr. okr. zdr.; po 10 K: Ant. Mežnarec, mestni župn. in dekan; Vinko Majdič, pos. um. mlinov; F. Pavšlar, pos. um. mlinov; po 6 K: Karl Šavnik, župan itd.; dr. Jakob Žmavc, Leop. Poljanec, Ant. Peterlin, dr. Val. Kušar, Milan Pajk, vsi c. kr. gimn. učitelji na kranjskem gimnaziju; J. Omersa; 5 K P. Mayr, restavrater; po 4 K: Fr. Novak, c. kr. gimn. profesor, dr. Fr. Perne, c. kr. veroučitelj, Ant. Dokler, c. k. gimn. učitelj; Karl Puppo; Jos. Hubad, c. kr. gimn. ravnatelj; Ad. Kreuzberger; Jak. Killer, trgovec; Fr. Peterlin, c. k. sodni adj.; Mavril Mayr, pivovarnar; Pavel Juvandič, c. k. dež. š. svetn.; po 3 K: Ivan Maselj, c. k. gimn. učitelj; Ciril Pirc, trgovec; Ivan Pogačnik, c. k. sod. adj.; Ferd. Sajovic, trgovec; A. Lavrenčič, priv. urad.; J. Likozar, trgovec; gospa Mimi Pirc; A. Žumer, c. k. okr. šol. nadz.; po 2 K: Anton Stritof, c. k. gimn. profesor; dr. V. Korun, c. kr. gimn. prof.; Riedl, c. k. gimn. učitelj; dr. Josip Tominešek, c. k. gimn. učitelj; K. Pučnik, krojač; Fr. Luznar, naduč. na Primskem; A. Bregant, naduč. v Št. Martinu; Vicko Rus, učitelj; V. Robida, c. k. komisar fin. prok.; Ivan Rakovec, trgovec; Iv. Jereb, c. k. dav. adj.; Ign. Fock, posestnik; Ivan Majdič, trgovec; Janez Sajovic, trgovec; gdč. K. Sajovic; gospa H. Valenčič, soproga hran. tajn.; Ivan Valenčič, hran. tajn.; gdč. J. Miklavčič, učiteljica; dama, ki noče biti imenovana; Josip Golob, restavrater; dr. Edv. Globočnik, c. kr. okr. zdr.; Karl Windscher, trgovec; Jan. Rozman, sollicitator; Ivan Pezdič, vodja m. deške šole, čl. c. k. dež. š. sveta; po 1 K: Ferd. Polak, trgovec; gdč. A. Zupanc, gospa M. Mayr, soproga restavraterja; neimenovanec.

(Konec prih.)

## Gospodarska organizacija.

### Uradne revizije posojilnic.

Znano je, da pri raznih posojilnicah, stoječih v »Zvezi kranjskih posojilnic«, odnosno v »Gospodarski zvezi«, finančni organizirajo semtertja nekako revizijo. Vsled pritožb zadevnih zadrug je »Zveza« na tem mestu že zadevo pojasnila tako, da pri posojilnicah, ki stojijo pod nadzorstvom »Zveze«, sme finančna uprava revidirati le v toliko, da dožene, so se li neposredne pristojbine od deležev in dividend pravilno odraževale ali ne. Vsaka daljna revizija je nedopustna, razun pri posojilnici, ki ni član nobene zveze.

»Zveza kranjskih posojilnic« pa je v tej zadevi tudi vložila pritožbo pri c. k. finančnem ravnateljstvu za Kranjsko. Na to pritožbo sprejela je odločbo z dne 10. velicega srpana 1899 št. 13082 ex 1899, ki se glasi sledeče:

»Na cenjeno vlogo z dne 15. aprila letos, v kateri se »Zveza kranjskih posojilnic« pritožuje proti postopanju finančnih organov pri reviziji posojilnic, ki stoje pod tamošnjim nadzorstvom, se spoštovanemu društvu naznanja, da so poizvedbe v predmetu pritožbe sledeče dognale:

Posojilnice se revidirajo po finančnih organih v dvojnem oziru: 1. na podlagi § 5 a, člen II., zakona z dne 11. junija 1894 l. drž. zak. št. 111, glede izpolnovanja pogojev, pod katerimi so se jim pripoznale pristojbinske olajšave zakonov z dne 1. junija 1889 l. drž. zak. št. 91 in z dne 11. junija 1894 l. drž. zak. št. 111., 2. po § 12 postavbe z dne 13. decembra 1862 l. drž. zak. št. 89, glede pravilne odprave kolkovnih pristojbin, ki se imajo po zakonu neposredno vplačevati.

Revizija na v točki 1. označeno stran izvršuje se samopri onih posojilnicah, ki uživajo dotične pristojbinske olajšave in ne

stoje niti pod nadzorstvom niti pod prigledom avtonomnih korporacij ali kake zadružne zveze. V točki 2. navedena preiskava pa se izvršuje pri vseh posojilnicah brez izjeme. Zadnje imenovana revizija se vrši pri posojilnicah, katere kolkovne pristojbine, ne da bi se taiste uradno odmerile, o zapadlem roku s položnico vplačajo, tako, da se pri vplačitvi oddana položnica pozneje primerja z izvirnimi računi, naj se slednji nahajajo v knjigah, dnevnikih, ali drugih kakorkoli naslovljenih zapiskih, ter ima namen dognati, ali položnica v resnici obsega vse pristojbini podvržene čine, ki so se pripetili po izvirnih zapiskih v merodajnem času. Če se pa pristojbina na dotično naznanilo posojilnice uradno odmeri, stopi na mesto položnice računski sklep, kojega predloži posojilnica kot podlago za odmero pristojbin in se potem ta računski sklep na isti način primerja z izvirnimi društvenimi zapiski.

Ker dejstvo, da stoji posojilnica pod nadzorstvom ali pod prigledom avtonomne korporacije ali zadružne zaveze, postavno le v točki 1 označeno revizijo izključuje, nikakor pa ne upliva na v točki 2 navedeno preiskavo, c. kr. finančno ravnateljstvo ne najde, da bi bilo zgoraj popisano postopanje finančnih organov nepravilno in vsled tega nima povoda, odrediti v tej stvari kako preuredbo, pač pa se tukajšnjemu c. k. pristojbinskemu uradu ob enem naroča, v prihodnje strogo paziti na to, da pri zadnje imenovanih revizijah finančni organi izvirne društvene račune (knjige, dnevniks itd.) le v toliko vpogledajo, kolikor je neobhodno potrebno, da se prepričajo o pravilnosti, popolnosti in istinitosti dotičnih položnic oziroma računskih sklepov.

Ta odločba torej popolnoma potrjuje to, kar smo na tem mestu že popred razjasnili bili.

### „Naša straža.“

Kot ustanovniki so pristopili, oziroma nadaljne obroke vplačali:

Jakob Pukl, vrednik lista »Der Süden« na Dunaji 50 K. — Ignacij Nadrah, kapelan v Tržiču, 10 K. — Dr. Franc Kovačič, profesor bogoslovja v Mariboru, 10 K. — Gregor Jakelj, župnik pri Sv. Jakobu ob Savi, 10 K. — Martin Narobe, župnik v Zapogah, 10 K.

Kot letniki:

Ivan N. Murovec, dekan v Cirknem, 2 K. — Peter Božič, župnik, 2 K. — Kokošar, Klopčič, Cigoj, Vester, Razpet, Slibšej, Kovačič, Zabukovšek, duhovniki cerkljanske dekanije na Goriškem, skupaj 8 K. — Jožef Plantarič, kapelan v Vodica, 1 K. — Jožef Ulčnik, župnik na Rečici (Štajersko) 5 K. — Tomec, magistratni nadkomisar, 2 K. — Jožef Jereb, župnik v pokoju v Ljubljani, 2 K. — Ivan Koroša, železniški delavec v Mariboru, 1 K. — Valentin Marčič, kapelan v Semiču, 4 K. — Andrej Lavrič, kapelan v Semiču, 4 K. — Gdč. Franica Dermastija v Ljubljani, 2 K. — Matija Kralj, župnik v Tunjicah, 4 K. — Josip Nagode, kapelan v Boštanju, 1 K. — Franc Birk, stolni vikar v Ljubljani, 2 K. — M. Kerin, kapelan v Šmarjeti, 2 K. — Anton Volta v Ljubljani 1 K. — Jožef Vrankar, kapelan v Kranjski Gori, 4 K. — Istrianus z geslom: Libera Domine infelicem nationem nostram ab inimicis et persecutoribus. za 12 let 12 K. — Ivan Markošek, kapelan v Šmartnu v Rožni dolini pri Celji, 2 K. — Franc Boncelj, administrator v Dražgošah, 3 K. — Franc Koželj, kapelan pri Sv. Križu pri Kostanjevici, 1 K. — Ivan Gnježda, kapelan v Cerkljah, 1 K. — Ivan Baloh, kapelan v Kostanjevici, 1 K.

Darovi:

Vesela družba pri J. Potokarju, kapelanu v Tržiču, 4 K. 40 v. — Franc Muršič, kapelan pri Sv. Benediktu v Slov. Goricah, nabral od duhovnikov, mudečih se ob priliki »porcijunkule« v samostanu pri Sv. Trojici v Slov. Goricah, 12 K. 20 v. — Jakob Kunstelj nabral na novi maši č. gosp. Ivana Kunšiča v Gorjah 11 K. 34 v. — J. Draščel nabral na novi maši č. g. Leona Kunšiča v Gorjah, 5 K.

Društvo ima obilno posla, mnogo stroškov, zato se priporoča v nadaljno vsestransko podporo.

## Telefonska in brzojavna poročila.

**Dunaj, 4. oktobra.** God pravesetlega cesarja se je po vsej državi slovesno obhajal.

**Dunaj, 4. oktobra.** Včeraj popoldne je vsprejel cesar novoimenovane ministre in pozneje voditelje ministerstev v posebni avdijenci. — Tudi bivši ministri so bili sprejeti pri cesarju.

**Dunaj, 4. oktobra.** Clary je bil danes pri cesarju v avdijenci. — Včeraj se je Clary dalje časa razgovarjal z grofom Thunom, potem pa je konferiral z načelniki nemško-liberalnih klubov; danes pa se je ministerski predsednik posvetoval s Funke-jem. — V zbornici so se danes sešli posl. Funke, Gross, Pergelt in Kaiser ter se posvetovali o taktičnem postopanju, sklenili so predlagati za nemške stranke složno postopanje in temu primerno organizacijo; s Claryjem so se dogovarjali glede načrta za novi jezikovni zakon za Češko in Moravsko.

**Dunaj, 4. oktobra.** Danes so se ministri skupno posvetovali. Določil se je dan, kedaj se skliče državni zbor.

**Dunaj, 4. oktobra.** Dunajski današnji večerni listi javljajo, da že jutri uradni list objavi, da je sedanje zasedanje državnega zbora zaključeno.

**Dunaj, 4. oktobra.** Ministerski predsednik je povabil nemške liberalce in nacionalce, da se z njimi dogovarja o parlamentarnem delu. — Državni zbor, kakor poroča »N. W. Tagblatt«, se prične 17. t. m. — Poprej bodo razveljavljene jezikovne naredbe. Sesijski državni zbor se zaključi in bo voliti novo predsedstvo.

**Praga, 4. oktobra.** Shod mladočeških poslancev bo 7., shod zaupnikov pa 8. oktobra.

**Praga, 4. oktobra.** Mladočeški klub je dal javnosti navodila, kako narodu ravnati, kadar se razveljavijo jezikovne naredbe.

**Bloemfontein, 4. oktobra.** Angleška armada je prekoračila mejo Oranje-države.

**London, 4. oktobra.** Iz Pretorije poročajo: Oba ljudska zastopa sta prekinila zasedanje. Zakon o izgonu inozemcev je bil uradno razglašen.

**Johannesburg, 4. oktobra.** Rudniški komisar svetuje angleškim podanikom, naj čim preje odpotujejo iz Transvala. Vojna komisija je imela sinoči tajno sejo.

**D'Urban, 4. oktobra.** Pri Sant Sproutu je že zbranih do 5000 Burov s 23 topovi, pri Müllerfarmu 4000, 3000 mož pa ob prelazu Bota, kakih 15 milj od Newcastle. Vsak trenutek je pričakovati poročil, da so Buri naskočili nasprotnika na severni natalski meji.

## Umrli so:

V bolnišnici:

29. septembra. Ludmila Potočar, dekla, 16 let, vsled opekline.

30. septembra. Franc Bunc, c. kr. sodnijski oficijal, 56 let, vsled raka na jeziku. — Jakob Jerovšek, delavec, 76 let, jetika. — Jernej Borštnar, gostac, 81 let, srčna hiba.

— Dominik Geršan, hlapčev sin, 3 leta, davica.

1. oktobra. Marija Wieser, ključavničarjeva žena, 55 let, jetika.

## Cena žitu na dunajski borzi

dne 2. oktobra 1899.

Za 100 kilogramov.

|                          |                      |
|--------------------------|----------------------|
| Pšenica za jesen . . .   | gl. 8-56 do gl. 8-58 |
| » » pomlad . . .         | » 8-92 » » 8-94      |
| Rž za jesen . . .        | » 7-06 » » 7-07      |
| » » pomlad . . .         | » 7-41 » » 7-43      |
| Turšica za oktober . . . | » 5-50 » » 5-52      |
| » » maj-junij . . .      | » 5-33 » » 5-34      |
| Oves za jesen . . .      | » 5-30 » » 5-31      |
| » » pomlad . . .         | » 5-72 » » 5-74      |

## Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m., srednji zračni tlak 736-0 mm.

| g | Čas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura po Celziju | Vetrovi    | Nebo       | Padačina v 24 urah v mm. |
|---|----------------|------------------------|------------------------|------------|------------|--------------------------|
| 3 | 9. zvečer      | 739-9                  | 14-4                   | sl. sever  | dež        |                          |
| 4 | 7. jutraj      | 739-7                  | 11-9                   | sl. ssvzh. | poloblačno | 30-0                     |
|   | 2. popol.      | 739-1                  | 15-2                   | sr. jvzh.  | »          |                          |

Srednja včerajšnja temperatura 15-2°, normale: 12-5°.

v krojnem risanju (Schnittzeichnen) in praktičnem izdelovanju oblek

daje **Fani Komar**, oblast. konces. učni zavod v Ljubljani, Sv. Petra cesta 26.

**Modni salon.**

Sprejemajo se gospodične tudi na hrano in stanovanje.

**Leštilni odtiskalni papir**, odlikovan na svetovni razstavi v Čikogi. Preprosto uporabljen za posnemanje poljubnega lesa pri pohištvi, vratih itd. Dobiva se pri tvrdki **BRAFA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-6

## Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

**Filoteja sv. Frančiška Sal.** ali naved k bogoljubnemu življenju. S pridejanim molitvenikom. Po francoskem izvirniku poslovenil Ant. Kržič. Stranij XVI + 503. V usnji z marmorno ali rudečo obrezo 90 kr., z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

**Pot v nebesa** ali življenje udov tretjega reda sv. Frančiška Ser. ki med svetom živijo. Spisal o Nikolaj Meznarič, 5. pomnoženi natis. Stranij VI + 583. V usnji z marmorno ali rudečo obrezo 90 kr., z zlato obrezo 1 gld. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

Oboje je dobiti tudi v prodajalnici kat. tiskovnega društva (prej H. Ničman).

## Službo občinskega tajnika

želi sprejeti bivši šestošolec. 789 2-2

Njegov naslov pové upravništvo »Slovenca«.

Št. 33537.

## Razglas.

798 3-2

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

**proračuni o dohodkih in troških za leto 1900**

1. mestnega loterijskega posojila,
2. amortizačnega zaklada mestnega loterijskega posojila,
3. mestnega vodovoda in
4. mestne klavnice

že sestavljeni in bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dni in sicer od 2. do 15. oktobra t. l. občanom na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 30. septembra 1899.

## Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gld. 46.830.—

Promet od 1. oktobra 1898 do 1. avgusta 1899 gld. 1.661.490 22.

Skupna aktiva gld. 287.978-03 kr.

Sprejema: hranilne vloge po 4½%, vloge na tekoči račun po 3½%, od dneva vložitve do dneva vzdige.

Izposoja se na menice in na personalni kredit proti obrestim po 5 do 6%, brez kakih stroškov. 676 8

Urađuje se vsaki dan ob navadnih urah: Dvorski trg št. 3.



## L. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani

sprejema od strani svojih članov

**naznanila praznih stanovanj.**

V uradnih urah vsaki dan (izimši nedeljo in praznike) od 5½ do 7. ure zvečer, morejo stranke, ki iščejo stanovanje, v društveni pisarni »Dvorski trg št. 1.« brezplačno zvedeti, kje je tako za oddati in pod katerimi pogoji. 805 2-1



## Oglje za kadilnico

izdeluje

**V. A. Winding**

v Bistriču ob Dravi, Koroško.

Znano dobra postrežba in najboljša blago.

PRAKTISCH und GUT Nastotina spričal je na razpolago. Enonaj sledi:

Vaše blagorodje!

Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo porabili. Krasna in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosi tega oglja, ali po povzetju ali kakor je sicer navada na naslov:

Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopelne ulice 4. Češko.

106 26-6

S posebnim spoštovanjem ves udani

Fra. Fr. Em. Ybl,  
t. č. podpripor.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna dobrota blaga.

**ANT. PRESKER**

krojač v Ljubljani,  
Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini  
v izdelovanje vsakovrstne

**duhovniške obleke**

iz trpežnega in solidnega  
blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

**izgotovljene obleke**

posebno na haveloke v naj-  
večji izbiri po najnižjih cenah.

227 55

## Prodajalnica

je oddati

z vsem skupaj ali pa samo oprava v Ljubljani,  
Rožne ulice šte. 11.

788 3-3

## Lepa garnitura

(zelena): zófa, dva fotelja, dve mizi in 6 stolov je po jako nizki ceni na prodaj v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 16, I. nadstropje na levo. 766 2-6

## Naznanilo.

Na postaji Škofja Loka prodá se potom dražbe v nedeljo 8. t. m. ob 9. uri dopoldne

**sod vina (čevčka)**

612 litrov, s posodo vred.

804 2-1

C. kr. prometni urad postaje Škofja Loka,  
dné 3. vinotoka 1899.

## Vincencij Čamernik

v Ljubljani, Slomšekove ulice šte. 9

nasproti mestni elektrarni

se priporoča velečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in slavnemu p. n. občinstvu v naročila na razna strokovno natančno izvršena

**cerkvena umetna in stavbinska dela**

po ljubnih načrtih, in narisih. — Ob priliki bližajočega se praznika Vseh svetnikov priporoča ob enem svojo **izborna zalogo**

## nagrobni spominkov

iz raznovrstnih marmorjev. Vsprejema pa tudi naročila na izvršitev istih po specijalnih načrtih in ljubnih slogih. — Cene so delu in blagu primerno zelo nizke, izvršitev naročenih del točna in trpežna. 769 10-5

Narisi so na razpolago.

Telefon šte. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolet zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

**BANKA Maks Veršec**  
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet šte. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto), obresti od dné do dné po 4½%. Poštno-hranilnišne položnice so na razpolago.

## Dunajska borza.

Dné 4. oktobra.

|                                                |                |
|------------------------------------------------|----------------|
| Skupni državni dolg v notah                    | 99 gld. 50 kr. |
| Skupni državni dolg v srebru                   | 99 » 40 »      |
| Avstrijska zlatna renta 4%                     | 117 » 45 »     |
| Avstrijska krona renta 4%, 200 kron            | 99 » 40 »      |
| Ogerska zlatna renta 4%                        | 116 » — »      |
| Ogerska krona renta 4%, 200 »                  | 94 » 15 »      |
| Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.        | 900 » — »      |
| Kreditne delnice, 160 gld.                     | 361 » 25 »     |
| London vista                                   | 120 » 85 »     |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. | 59 » 07½ »     |
| 20 mark                                        | 11 » 81 »      |
| 20 frankov (napoleonor)                        | 9 » 57 »       |
| Italijanski bankovci                           | 44 » 50 »      |
| C. kr. cekini                                  | 5 » 70 »       |

Dné 3. oktobra.

|                                             |                 |
|---------------------------------------------|-----------------|
| 4% državne srečke l. 1854, 250 gld.         | 171 gld. 25 kr. |
| 5% državne srečke l. 1860, 100 gld.         | 156 » — »       |
| Državne srečke l. 1864, 100 gld.            | 195 » 50 »      |
| 4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron  | 99 » 49 »       |
| Tisne srečke 4%, 100 gld.                   | 137 » — »       |
| Dunavske vravnave srečke 5%                 | 128 » — »       |
| Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878          | 107 » 50 »      |
| Posojilo goriškega mesta                    | 112 » — »       |
| 4% kranjsko deželno posojilo                | — » — »         |
| Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% | 96 » 80 »       |
| Prioritetne obveznice državne železnice     | — » — »         |
| » » južne železnice 3%                      | 164 » 50 »      |
| » » južne železnice 5%                      | 118 » — »       |
| » » dolenskih železnice 4%                  | 99 » 50 »       |

|                                                  |                |
|--------------------------------------------------|----------------|
| Kreditne srečke, 100 gld.                        | 196 gld. — kr. |
| 4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.        | 160 » — »      |
| Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.      | 20 » — »       |
| Rudolfove srečke, 10 gld.                        | — » — »        |
| Salmove srečke, 40 gld.                          | 82 » 82 »      |
| St. Genois srečke, 40 gld.                       | 84 » — »       |
| Waldsteinove srečke, 20 gld.                     | 62 » — »       |
| Ljubljanske srečke                               | 23 » 25 »      |
| Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.          | 149 » — »      |
| Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. | 3115 » — »     |
| Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.               | 426 » — »      |
| Akcije južne železnice, 200 gld. sr.             | 96 » — »       |
| Splošna avstrijska stavbinska družba             | 100 » — »      |
| Montanska družba avstr. plan.                    | 273 » — »      |
| Trboveljska premogarska družba, 70 gld.          | 189 » — »      |
| Papirnih rubljev 100                             | 127 » 75 »     |

**Nakup in prodaja**

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

**„M E R C U R“**  
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.